

899-02
(2e)

**Verbetering Waaldijken
IJzendoorn-Tiel Hmp 130 - 214**
Startnotie

Verbetering Waaldijken IJzendoorn-Tiel Hmp 130 - 214

Startnotie

definitief rapport

Opdrachtgever: Polderdistrict Betuwe
Postbus 25
6660 AA ELST

Grontmij Gelderland
Arnhem, augustus 1997

Inhoudsopgave

O.N.: 1264561
Doc.: GLD3364

1	Inleiding	4
1.1	Algemeen	4
1.2	Probleemstelling en doel	4
1.3	Dijkverbeteringsprocedure	4
1.4	Startnotitie	6
1.5	Projectnota/MER	6
1.6	Leeswijzer	7
2	Uitgangssituatie en beleidskader	8
2.1	Inleiding	8
2.2	Ontstaansgeschiedenis	8
2.3	Bodemopbouw en waterhuishouding	9
2.4	Landschap en cultuurhistorie	10
2.4.1	Landschapsopbouw	10
2.4.2	Beschrijving van het dijktraject	17
2.4.3	Archeologische waarde	18
2.4.4	Het beeld van de toekomst	19
2.5	Natuur waarden	20
2.5.1	Gehele traject	20
2.5.2	Bijzondere trajectdelen	21
2.5.3	Compensatie	23
2.6	Woon- en leefmilieu	23
2.6.1	Algemene kenmerken en waarden	23
2.6.2	Deeltraject 1	24
2.6.3	Deeltraject 2	25
2.6.4	Deeltraject 3	26
2.6.5	Deeltraject 4	26
2.7	Beleid en autonome ontwikkeling	26
2.7.1	Rijks- en provinciaalbeleid voor de regio	26
2.7.2	Gemeentelijk beleid voor de dijk en omgeving	28
2.7.3	Beleid van het Polderdistrict Betuwe	30
2.7.4	Autonome ontwikkeling	31
3	Globale technische toetsing	32
3.1	Inleiding	32
3.2	Gewenste veiligheid	32
3.3	Controle bestaande waterkering	34
3.4	Uitgangspunten en ontwerpcriteria	35
3.5	Mogelijke maatregelen	36
4	Visie op dijkverbetering	39
4.1	Inleiding	39
4.2	Aandachtspunten en wensen	39
4.3	Visie op het toekomstige dijkvak	41

Inhoudsopgave (vervolg)

5	Verkenning en eerste beoordeling uitvoeringsvarianten	46
5.1	Inleiding	46
5.2	Deeltraject 1	48
5.2.1	Aandachtspunten	48
5.2.2	Kansrijke uitvoeringsvarianten	48
5.3	Deeltraject 2	51
5.3.1	Aandachtspunten	51
5.3.2	Kansrijke uitvoeringsvarianten	52
5.4	Deeltraject 3	54
5.4.1	Aandachtspunten	54
5.4.2	Kansrijke uitvoeringsvarianten	55
5.5	Deeltraject 4	56
5.5.1	Aandachtspunten	56
5.5.2	Kansrijke uitvoeringsvarianten	57
6	Inhoud projectnota/MER	61
6.1	Inleiding	61
6.2	Aandachtspunten voor de Projectnota/MER	61
6.3	Te beschouwen uitvoeringsvarianten	61
6.4	Milieu-effecten in Projectnota/MER	62
6.5	Voorkeurs- en meest milieuvriendelijk alternatief	64
7	Procedure na Startnotitie	66
7.1	Algemeen	66
7.2	Procedure na Startnotitie	66
7.3	Vergunningen	69
7.4	Grondverwerving	70
7.5	Uitvoering	70
7.6	Evaluatie	70
7.7	Reacties op Startnotitie	70

Verantwoording

Bijlagen:

- 1 Literatuur
- 2 Verklaring enkele begrippen

Bijlaggerapporten bij startnotitie:

- 1 Technisch vooronderzoek
- 2 Historisch onderzoek bodemkwaliteit
- 3 Standaard Archeologische Inventarisatie (R.O.B)

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Het Polderdistrict Betuwe is gestart met de voorbereiding van het dijkverbeteringsplan voor het gedeelte van de Waalbandijk tussen IJzendoorn en Tiel (Hmp 130 tot en met 214). Bij IJzendoorn sluit het dijkvak in oostelijke richting aan op de reeds in 1995/1996 verbeterde Waalbandijk in de richting van Ochten. In Tiel wordt aangesloten op de reeds in 1995/1996 verbeterde Waalbandijk in westelijke richting. Ter hoogte van het Amsterdam-Rijnkanaal is een kleine onderbreking in het onderhavige dijktraject, aangezien de dijk langs dit kanaal onder beheer van het Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat, Directie Utrecht valt.

Ten behoeve van de Startnotitie en de Projectnota/MER is het dijkvak opgedeeld in vier deeltrajecten (zie figuur 1.1):

- *deeltraject 1:* Hmp 130 - 145, Kom IJzendoorn, onverbeterd gedeelte;
- *deeltraject 2:* Hmp 145 - 170, IJzendoorn - Prins Willem Alexanderbrug, verbeterd gedeelte;
- *deeltraject 3:* Hmp 170 - 198, Prins Willem Alexanderbrug - Amsterdam-Rijnkanaal, verbeterd gedeelte;
- *deeltraject 4:* Hmp 201 - 214, Amsterdam-Rijnkanaal - Tiel, onverbeterd gedeelte.

Bij de indeling is rekening gehouden met het in de jaren '70 verbeterde gedeelte (Hmp 145 - 198). Dit gedeelte moet worden aangepast aan tegenwoordig gehanteerde uitgangspunten. De indeling is gemaakt op basis van topografie, technische staat van de dijk en praktische overwegingen.

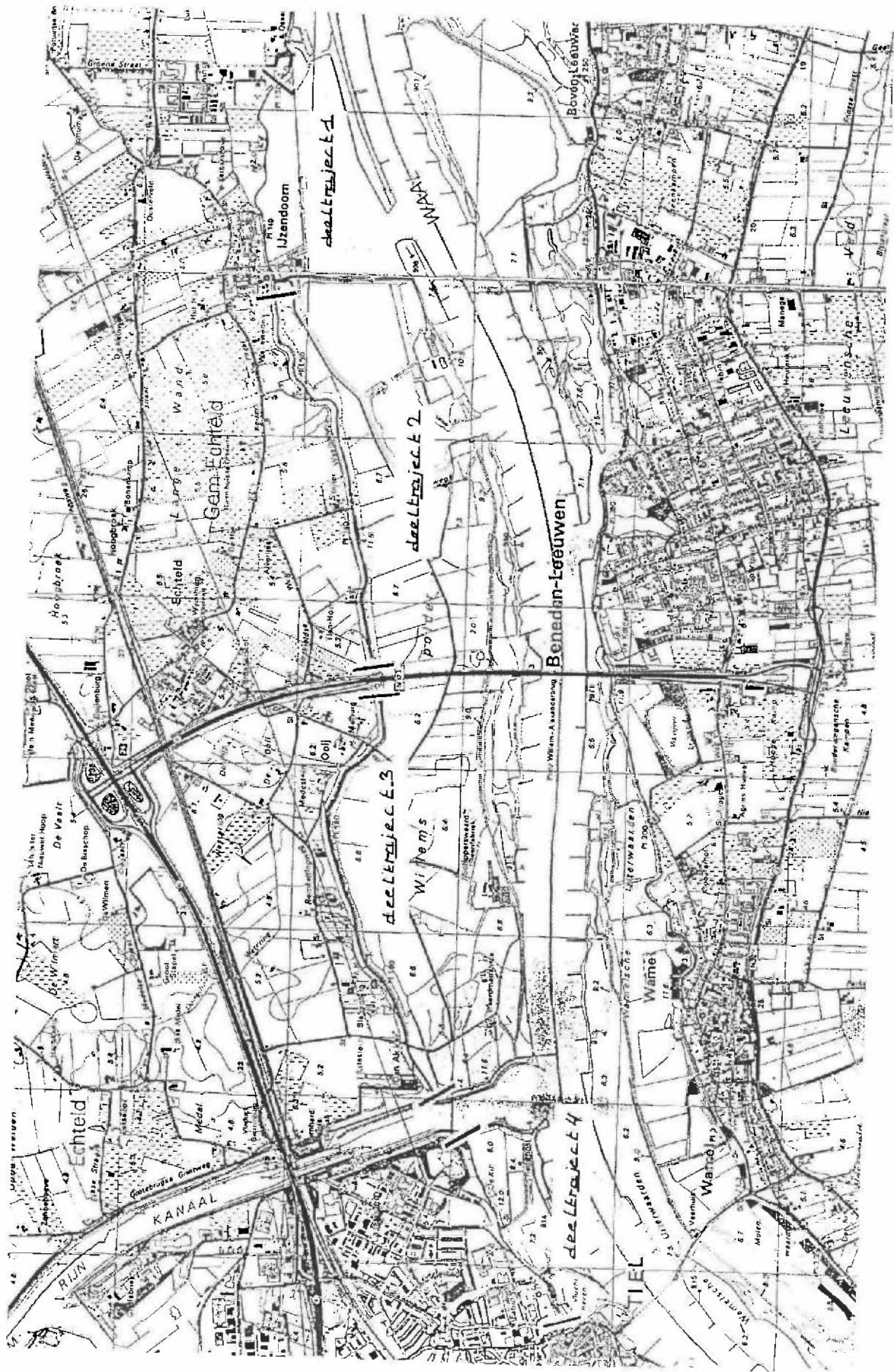
1.2 Probleemstelling en doel

De huidige primaire waterkering langs de Waal tussen IJzendoorn en Tiel voldoet niet overal aan de gestelde veiligheidsnormen. Het doel van het op te stellen dijkverbeteringsplan is de aanpassingen die nodig zijn om aan gestelde normen te voldoen, in 2000 gerealiseerd te hebben. Daarbij wordt beoogd de noodzakelijke technische ingrepen tot een minimum te beperken en zoveel mogelijk rekening te houden met de bestaande kenmerken en waarden van het gebied. Het verbeteren van de ruimtelijke inrichting van het aan de waterkering grenzende gebied kan hier eventueel mee samen gaan, voor zover dit past binnen het dijkverbeteringsplan.

De adviezen van de Commissie Boertien en de integrale benadering zoals aangegeven in het GRIP, vormen de algemene leidraad in het planvormingsproces.

1.3 Dijkverbeteringsprocedure

De opstelling van het dijkverbeteringsplan en de besluitvorming over het plan volgt de procedure zoals deze is vastgelegd in de Wet op de waterkering (W.o.W.) en omschreven is in de notitie *Proces en procedure dijkverbetering*, Gedeputeerde Staten van Gelderland, maart 1996. In hoofdstuk 7 wordt deze procedure nader toegelicht.

figuur 11 Deeltrajecten

Initiatiefnemer (IN) voor het plan en de uitvoering van de procedure voor milieu-effectrapportage is het Polderdistrict Betuwe. Gedeputeerde Staten (GS) van Gelderland nemen als bevoegd gezag (BG) uiteindelijk een besluit over het plan. Tijdens de planvoorbereiding wordt advies gevraagd door de provincie aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage (Cie. m.e.r.) en overige Wettelijke adviseurs (WA).

De Initiatiefnemer heeft voor dit project tevens een adviesgroep en een projectgroep ingesteld. De adviesgroep vormt een belangrijk element voor de openheid van het planvormingsproces en het creëren van een maatschappelijk draagvlak voor de wijze waarop de dijk wordt verbeterd. De adviesgroep heeft een actieve rol in het planproces waarin zij meedenkt en adviezen uitbrengt. De projectgroep bewaakt de planning en de voortgang van het project.

1.4 Startnotitie

De eerste stap in de procedure is de publikatie van deze Startnotitie. De Startnotitie vormt de formele start van het onderdeel 'procedure milieu-effectrapportage'. Het is de schriftelijke mededeling van de initiatiefnemer aan het bevoegd gezag met de aankondiging dat zij een m.e.r.-plichtige activiteit willen ondernemen.

De uitvoering van de m.e.r.-procedure vormt een integraal onderdeel van de planvoorbereidings- en besluitvormingsprocedure. Het doel van deze procedure is om het milieubelang (volgens de aan de Wet milieubeheer voorafgaande Wet algemene bepalingen milieuhygiëne 'het geheel van en de relaties tussen water, bodem, lucht, mensen, dieren, planten en goederen') naast andere belangen een volwaardige plaats in de besluitvorming te geven.

Deze Startnotitie beschrijft: de bestaande situatie in het studiegebied, de huidige technische staat en de tekortkomingen van de waterkering, de visie op het ontwerp en de vormgeving van de waterkering alsmede de kansrijk te achten uitvoeringsalternatieven. Daarnaast wordt aangegeven welke alternatieven, varianten en effecten in de Projectnota/MER aan de orde komen.

Deze Startnotitie is de eerste stap in het 'indikkingsproces' om uiteindelijk te komen tot de voorkeursoplossing. Het betreft de beleidsmatige en uitvoeringstechnische afweging van denkbare oplossingen. Dit leidt tot de aanduiding van kansrijk te achten alternatieven.

De Startnotitie is opgesteld conform de voorschriften in de Wet milieubeheer en het Besluit milieu-effectrapportage. De Startnotitie ligt gedurende vier weken ter inzage. Een ieder kan zijn of haar wensen omtrent de inhoud van de Projectnota/MER kenbaar maken aan het bevoegd gezag. De schriftelijke reacties kunnen worden gestuurd naar:

- Gedeputeerde Staten van Gelderland
Dienst Milieu en Water
Postbus 9090, 6800 GX ARNHEM

1.5 Projectnota/MER

Aan de hand van de Startnotitie worden door Gedeputeerde Staten van Gelderland richtlijnen opgesteld voor de inhoud van het onderdeel MER van de Projectnota/MER. De Projectnota/MER combineert de verantwoording voor het dijkverbeteringsplan met de resultaten van de milieu-effectrapportage.

